

به نام خدا

آفات مهم انگور

کرم خوشه‌خوار انگور

Lobesia botrana

(Lep: Tortricidae)

در ایران فقط روی **انگور** گزارش شده است. در بهار لاروهای جوان نسل اول از جوانه‌های گل دهنده و غنچه تغذیه کرده و روی آنها را با تارهایی می‌پوشانند. در برخی موارد نیز از جوانه‌های شاخه‌زا تغذیه کرده و در نتیجه سبب خشکیدن گلها و جوانه‌ها و ریزش آنها می‌گردند. لاروهای نسل دوم از گوشت غوره تغذیه می‌نمایند. بر اثر تغذیه پوست غوره منظره خاکی رنگی پیدا نموده، چروک برداشته و حبه‌ها می‌ریزند. لاروهای نسل سوم از **انگورهای** رسیده تغذیه می‌کنند. ابتدا از گشت و سپس از پوست‌های رسیده می‌خورند. محل فعالیت آفت بوسیله تارهایی روی خوشه مشخص می‌باشد. خوشه‌های آلوده مورد حمله انواع قارچها قرار گرفته خسارت‌های ثانویه را بوجود می‌آورند. لاروهای نسل بعدی آفت حتی روی **انگورهای** که برای تهیه کشمش اختصاص داده می‌شوند به انبار منتقل و در آنجا تا بهار سال آینده به سر می‌برند. خسارت این آفت در کشت دیم روی **انگور** به مراتب کمتر از **انگور** کشت آبی می‌باشد و به همین جهت در اکثر مناطق دیم مبارزه با آفت معمول نمی‌باشد.

زیست‌شناسی

این آفت در منطقه شیراز (معتدله) دارای چهار نسل در سال می‌باشد. ظهور اولین پروانه در اوایل فروردین و اوج پرواز نسل اول آفت در اواخر فروردین تا اوایل اردیبهشت می‌باشد. اوج پرواز نسل دوم تقریباً در دهه سوم خرداد، اوج پرواز نسل سوم در اواخر تیر تا اوایل مرداد و اوج پرواز نسل چهارم در اوایل شهریور می‌باشد. در منطقه سوریان آباد (سردسیر) آفت سه نسل در سال دارد. ظهور اولین پروانه در اوایل اردیبهشت، اوج پرواز نسل اول در اواسط تا اواخر اردیبهشت، اوج پرواز نسل دوم در اواسط تیر و بالاخره اوج پرواز نسل سوم در اواخر مرداد تا اوایل شهریور می‌باشد. بیشترین خسارت مربوط به نسل سوم آفت است. بهترین زمان مبارزه بر علیه آفت یک هفته تا ده روز بعد از تشکیل اوج بروز نسل دوم می‌باشد. دوره جنینی ۸ تا ۱۰ روز، دوره لاروی ۱۷ تا ۱۸ روز و چهار سن لاروی دارد. دوره شفیرگی ۷ تا ۸ روز و دوره نشو و نما برای یک نسل ۳۲ تا ۳۶ روز طول می‌کشد. این آفت در اطراف تهران سه نسل در سال دارد. زمستان را به صورت شفیره در پيله سفید ابریشمی زیر پوست ساقه مو و در زیر برگهای ریخته شده موستان می‌گذراند. ماده‌ها تخمهای خود را به صورت انفرادی روی بند خوشه‌ها و حبه‌ها قرار می‌دهند.

کنترل:

۱- انتخاب انواع موهایی که خوشه متراکم ندارند.

۲- احداث باغ به صورت ردیفی و در روی داربست موازی، چون کرم خوشه‌خوار **انگور** اغلب به موستانهایی که فاقد داربست بوده و موه‌ها به شکل گسترده روی زمین یا پشته‌ها باشند، حمله می‌نماید.

۳- هرس هر ساله مو برای جلوگیری از تجمع شاخه‌های اضافی، سوزاندن علف‌های هرز و برگ‌های خشک در پاییز، شخم عمیق و استفاده از یخ آب زمستانه برای از بین بردن شفیره‌های زمستان گذران

کنترل شیمیایی:

نوبت اول سمپاشی در مرحله غنچه و قبل از باز شدن گلها. نوبت دوم زمان غوره و نوبت سوم در شروع آبدار شدن میوه

۱. دیازینون WP ۴۰٪ و ۱,۵ در هزار

۲. زولون EC ۳۵٪ ، ، ، ،

۳. تری کلروفن sp ۸۰٪ و ۱,۵ در هزار (دیپترکس)

۴. دیازینون EC ۶۰٪ ، ، ، ،

۵. اتیون EC ۴۷٪ ، ، ، ،

زنجره مو

Cicadatra ochreatea

(Hom.: Cicadidae)

این زنجره یکی از **آفات مهم** مو در ایران است. در تمام مناطق مокاری وجود دارد. علاوه بر مو به بسیاری از گیاهان دیگر مانند سنجد، سیب، آلبالو، به، سپیدار، زبان گنجشک، نارون، ازگیل ژاپنی، تبریزی، پسته، انار، گلابی و هلو صدمه می‌زند.

نحوه خسارت

حشره بالغ بر روی سرشاخه‌های مو و سایر درختان میزبان تخم‌ریزی می‌نماید. بر اثر تخم‌ریزی حشره قسمتی از بافت گیاه از فعالیت باز مانده و در روی آن برآمدگی‌هایی بوجود می‌آید که سبب شکنندگی سرشاخه می‌شود. این سرشاخه‌ها اغلب ضعیف و گاهی خشک می‌شوند. پوره‌های آفت پس از خروج از تخم داخل خاک شده و روی ریشه‌های مو مستقر می‌گردند. پس از استقرار برای تغذیه، خرطوم خود را در نسج ریشه فرو برده و به شدت شروع به تغذیه می‌کنند. در موستانهایی که این آفت شیوع دارد پایه مو تدریجاً ضعیف گشته و سرانجام می‌خشکد. پایه‌های آلوده اغلب رشد بسیار کم دارند، برگ‌ها زرد می‌شود و میوه‌ها بسیار کم و ریز هستند.

زیست‌شناسی

زنجره‌های کامل از اوایل تابستان به بعد در موستانها دیده می‌شوند. پس از خروج از جلد شفیرگی معمولاً پروازهای کوتاه می‌کنند. پس از ۵ تا ۷ روز جفتگیری کرده و یکی دو روز بعد تخمگذاری می‌نمایند. تخمها در دو ردیف به طور مورب داخل شاخه‌های چوبی نشده در طرفین شیار که

حشره با تخم‌ریز خود می‌سازد قرار داده و روی آنها را با ترشحات بدن می‌پوشاند. دوره رشد جنینی حدود یک ماه است. دوره زندگی حشرات کامل در طبیعت ۱۱ تا ۱۲ روز می‌باشد. تعداد متوسط تخم در یک زجره ماده حدود ۳۰ تا ۳۵ عدد می‌باشد. پوره‌ها پس از خروج از تخم به زمین افتاده داخل خاک می‌شوند. پوره‌ها در کنار ریشه‌ها اتاقکی از گل برای خود ساخته از شیر گیاهی می‌ماند. پوره‌ها دوست دارند در شرایط کاملاً مرطوب زندگی کنند. دوران پورگی این آفت حدود چهار سال است. پوره‌های سن چهارم پس از پایان دوره تغذیه از خاک خارج شده و از تنه درختان یا قطعات سنگ و غیره بالا رفته تبدیل به مرحله‌ای که اصطلاحاً شفیره نا میده می‌شود، می‌گردند. بعد از طی مرحله شفیرگی جلد آنها با یک شکاف طولی از هم باز شده و حشره کامل بالدار از آن خارج می‌گردند. خاکهای رسی و سنگین برای فعالیت پوره‌ها مناسب‌تر است و این آفت در چنین خاکهایی خسارت بیشتری ایجاد می‌کند. طول دوره یک نسل ممکن است ۴ تا ۵ سال طول بکشد.

کنترل:

۱- استفاده از زمین‌های شنی، ازدیاد آبیاری و تقویت زمین بوسیله کودهای حیوانی شیمیایی

۲- پیوند واریته‌های مرغوب روی پایه‌های مقاوم

۳- بیل زدن پای درخت و سوزانیدن علف‌های هرز باغات و اطراف آنها

۴- هرس سرشاخه‌های آلوده به تخم‌ریزی زجره‌ها در بهار و سوزانیدن آنها

۵- آب تخت نمودن باغات

کنترل شیمیایی:

از سموم دیازینون و مالاتیون به روش سمپاشی پای بوته‌ها علیه پوره‌های داخل خاک، سمپاشی سطح خاک در موقع خروج شفیره‌ها، همچنین سمپاشی درختان استفاده می‌کنیم

کرم‌های شاخدار مو

Theretra alecta

Pergesa elpenor

Celerio lineata

(Lep: Sphingidae)

اطلاق کلمه شاخدار به این آفت به علت وجود زائده کم و بیش بلندیست که نزدیک به انتهای شکم لاروها در سطح پشتی دیده می‌شود و به نظر می‌رسد که نوعی وسیله دفاع باشد.

گونه اول پروانه نسبتاً بزرگ به رنگ آجری تیره بوده دارای بالهای پهن با نوارهای رنگین است. گونه دوم حدود ۷۰ میلیمتر، زیتونی رنگ بوده و روی بالهای جلویی دو خط مورب تیره در نیمه انتهایی بال دیده می‌شود. در بالهای عقبی یک نوار پهن سیاه در قاعده دیده می‌شود. در روی شکم سه نوار تیره دیده می‌شود که یکی در وسط و دو تای دیگر در طرفین قرار دارند. گونه سوم با بالهای باز حدود ۶۰ میلیمتر، رنگ بالهای جلویی سبز مایل به بلوطی با نوارهای سفید موج و طولی است. روی بندهای اولیه شکم نوارهای عرضی متناوب تیره روشن قرار دارد که در مجموع منظره شطرنجی به پشت شکم می‌دهد.

هر سه گونه زمستان را به صورت شفیره‌های لخت در پناهگاه‌ها و یا زیر خاک به سر می‌برند. در بهار با گرم شدن هوا حشرات کامل ظاهر می‌شوند. حشرات کامل غروب پروازند و قبل از تخم‌ریزی مدت قابل توجهی باید تغذیه کنند. حشرات ماه تخم‌های خود را به طور انفرادی در زیر برگ‌ها قرا می‌دهند. تعداد تخم هر حشره ماده حدود ۵۰ تا ۱۰۰ ذکر شده است. این تخم به فاصله ۱۰ تا ۱۵ روز باز می‌شوند. لاروها پس از خروج از تخم از پارانشیم برگ شروع به تغذیه می‌کنند. لاروها در سنین بالا تغذیه شدید دارند و بیشتر در شب‌ها فعالیت می‌کنند. وجود این حشرات به علت فضولات فراوانی که زیر بوته‌های مو ریخته شده و نیز از روی برگ‌های خورده شده مشخص می‌شود.

این حشرات در شرایط آب و هوایی مختلف تا سه نسل ایجاد می‌کنند ولی به علت اندام درشت، جمعیت این حشرات به خوبی تحت کنترل قرار دارد.

کنه نمدی مو

Eriophyes = Colomerus vitis

(Acari.: Eriophyidae)

این کنه به برگ‌ها حمله نموده و در پشت برگ‌ها گالهایی مسطح و به صورت نمد ایجاد می‌کند. رنگ این قشر نمدی ابتدا سفید کثیف است اما به تدریج تغییر رنگ داده و به رنگ قرمز مایل به قهوه‌ای تبدیل می‌گردد. در سطح فوقانی برگ درست در طرف مقابل کنه نمدی، برآمدگی بوجود می‌آید و به پهنک برگ ناصافی می‌دهد. زمستان به صورت کنه کامل زیر پوست جوانه‌ها به سر می‌رد. در شرایط مساعد ۷ نسل در سال دارد.

شته مو یا فیلوکسرای مو

Phylloxera vitifoliae

(Hom.: Phylloxeridae)

این حشره یکی از **مهمترین** و معروف‌ترین **آفات** مو در جهان است. در سال ۱۸۶۰ از آمریکا وارد کشورهای اروپای غربی گردید و به سرعت انتشار یافت. موهای معمولی *Vitis vinifera* به این آفت بسیار حساس می‌باشند. یکی از بهترین راههای مبارزه با این آفت استفاده از ارقام مقاوم می‌باشد. بدین منظور موهای معمولی را بر روی پایه‌های مو آمریکایی *american Vitis* پیوند می‌زنند. خوشبختانه این آفت در ایران وجود نداشته و جزء **آفات** قرنطینه خارجی است

:

منابع

www.ir-agri.com